

GESCHILLEN
COMMISSIES
BIJZONDER
ONDERWIJS

LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET KATHOLIEK ONDERWIJS

Tegenwerking van doorstroming naar het speciaal onderwijs (SBO), communicatie, handelen zonder toestemming en privacyschending in OPP. Klacht deels gegrond.

De klacht valt uiteen in zes klachtonderdelen. De Commissie overweegt dat uit de stukken en het verhandelde ter zitting is gebleken dat de visies van partijen ver uit elkaar liggen en zijn blijven liggen. De Commissie merkt op dat het tot de bevoegdheid van de school behoort en de school een grote mate van beleidsvrijheid toekomt waar het een advies over de onderwijsbehoefte van een leerling betreft. De Commissie toetst daarom terughoudend en oordeelt slechts of de school in redelijkheid de inspanningen heeft geleverd die van de school verwacht mogen worden.

De school heeft tegen de wens van klaagster in besloten niet direct een advies over de onderwijsbehoefte van de zoon van klaagster uit te brengen, maar een (nader) onderzoek in te laten stellen. De Commissie komt tot het oordeel dat de school niet onzorgvuldig heeft gehandeld door nader onderzoek te wensen. Ook kan de Commissie niet vaststellen dat de school de overplaatsing heeft tegengewerkt. De Commissie stelt wel vast dat de communicatie tussen partijen verstoord is en door het wantrouwen van klaagster, als gevolg van het gevoel dat zij tegengewerkt werd door de school, verder is verslechterd. De Commissie meent echter dat de school niets te verwijten valt, zij heeft getracht om met klaagster in gesprek te blijven. Klachtonderdeel ongegrond. De stellingen van klaagster dat Jeugdzorg zonder haar medeweten is ingeschakeld en de onderzoeken zoals opgenomen in het OPP niet hebben plaatsgevonden kunnen door de Commissie niet worden vastgesteld, aanwijzingen daarvoor ontbreken. Klachtonderdelen ongegrond.

De Commissie stelt vast dat met klaagster afgesproken is dat de achternaam van de vader van haar zoon niet gebruikt zou worden, tenzij de voorschriften de school daartoe zouden verplichten. Dat de naam toch gebruikt is, maakt dat dit klachtonderdeel gegrond is, de Commissie is van oordeel dat de school had garanderen dat de met klaagster gemaakte afspraak in de praktijk steeds zou worden nageleefd. De stelling van klaagster dat zij geen antwoord zou hebben gekregen op veel door haar per e-mail gestelde vragen, kan de Commissie uit de toegezonden stukken niet afleiden. Klachtonderdeel ongegrond. De klacht met betrekking tot het MDO is eveneens ongegrond, hoewel de Commissie zich wel kan voorstellen dat een niet professionele deelnemer zich overdonderd kan voelen door het grote aantal aanwezig deskundige en professionele deelnemers. De Commissie ziet wel aanleiding voor een aanbeveling dienaangaande.

Klachtnummer 2021/079

ADVIES

Aan het bestuur van * te * (hierna: het bevoegd gezag) inzake de klacht van mevrouw van * (hierna: klaagster). Klaagster is de moeder van * (7 jaar), ex-leerling van *, school voor speciaal onderwijs, in * (hierna: de school).

I Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs (hierna: de Commissie) heeft van klaagster op 31 mei 2021 een klachtbrief met daarin een omschrijving van de klacht en op 4 juni 2021 een vragenformulier ontvangen.

De klacht is gericht tegen mevrouw *, gedragsspecialist van de school (hierna: de gedragsspecialist). Zowel het bevoegd gezag als de school worden als verweerster aangemerkt.

Namens verweerster heeft de Commissie het verweerschrift van mevrouw *, bestuurder van het bevoegd gezag (hierna: de bestuurder) op 22 juni 2021 ontvangen.

De reactie op het verweer van klaagster van 24 juni 2021 heeft de Commissie ontvangen.

Op 29 juni 2021 heeft de Commissie de bij verweerder opgevraagde stukken, het in het verweerschrift genoemde ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) en de genoemde mailwisseling tussen klaagster en de gedragsspecialist, van de directeur ontvangen. In reactie daarop heeft de Commissie diezelfde dag en op 30 juni 2021 de reacties van klaagster ontvangen.

Op 5 juli 2021 heeft de Commissie in verband met de Covid-pandemie een hoorzitting via beeldbellen gehouden. Klaagster, vergezeld van de heer *, haar belangenbehartiger (hierna: de belangenbehartiger), hebben deelgenomen aan deze zitting. Namens verweerder hebben de gedragsspecialist en mevrouw *, de regiodirecteur van de school (hierna: de directeur), hieraan deelgenomen.

Ter zitting heeft de Commissie met instemming van partijen ter completering van het dossier klaagster in de gelegenheid gesteld de e-mailwisseling tussen klaagster en de gedragsdeskundige voorzien van een leeslijst in te brengen. Op 7 juli 2021 heeft de Commissie stukken van klaagster ontvangen. Op 12 juli 2021 heeft de directeur de Commissie bericht dat de inhoud daarvan al deel uitmaakt van het dossier.

II Het standpunt van klaagster

Klaagster meent dat de school haar heeft tegengewerkt vanaf het moment dat zij kenbaar heeft gemaakt om * over te plaatsen naar een andere school. De gesprekken en de mailwisseling met de school heeft klaagster als intimiderend ervaren. Klaagster is boos, omdat de school haar twee jaar lang niet serieus heeft genomen. Bovendien heeft de school zonder medeweten van klaagster Jeugdzorg ingeschakeld, testen afgenomen zonder haar toestemming en oude testresultaten gebruikt, haar privacy geschonden, haar e-mails niet beantwoord en in multidisciplinaire overleggen (MDO's) de onderwijsbehoefte van * bepaald zonder haar daarbij te betrekken. Klaagster voelde zich helemaal niet gehoord door de school en er werd niet geloofd wat zij zei. Volgens klaagster is achteraf gebleken dat er fouten zijn gemaakt door de ondeskundige opstelling van de school in deze kwestie.

De klacht bestaat uit de volgende onderdelen:

*1. De school heeft de overplaatsing van * naar een andere school tegengewerkt;*

In augustus 2019 en nogmaals op 30 juni 2020 heeft klaagster aangegeven * op een andere school te willen plaatsen, omdat klaagster twijfels had over de deskundige begeleiding van haar zoon.

De school had op laatstgenoemde datum, een schooljaar later, de benodigde testen nog niet afgenomen. Pas na veel tegenwerking van de school is * uiteindelijk eind januari 2021 op zijn huidige school geplaatst.

2. De school heeft zonder medeweten van klaagster Jeugdzorg ingeschakeld;

Klaagster had het gevoel dat de school op slinkse wijze de regie over haar wilde overnemen.

In verband met de aanvraag voor de andere school ontving klaagster in 2020 ineens een brief van Jeugdzorg om te ondertekenen. Na aanvang op de school in 2018 heeft klaagster geen contact meer

gehad met Jeugdzorg en/of de ambulante begeleider (AG-er), *. Volgens klaagster wilde de school haar met deze brief in een kwaad daglicht plaatsen en uit de ouderlijke macht laten zetten.

3. De school heeft zonder toestemming van klaagster testen afgenomen en oude testuitslagen gebruikt;

In juni 2020 kreeg klaagster te horen dat uit de bevindingen van afgenomen testen bleek dat * nog een extra jaar moest kleuteren op de school. Deze testen zijn zonder medeweten van klaagster uitgevoerd. Klaagster twijfelt hoe en door welke deskundigen de testen zijn afgenomen, omdat zij geen inzage krijgt in de testverslagen en de uitslagen vrijwel identiek zijn.

*4. De school heeft haar privacy geschonden door oude problematiek van klaagster in het OPP te vermelden en de achternaam van * vader te gebruiken;*

In augustus 2018, de start van * in de combigroep op de school, heeft klaagster in verband met hun veiligheid de school gevraagd haar achternaam te hanteren en alleen in de officiële documenten die van de vader van * te gebruiken. Ondanks deze afspraak werd deze achternaam in het OPP opgenomen en kwam *, die deze achternaam niet kende, overstuurd thuis met een envelop met die achternaam erop. Klaagster heeft hierdoor schade geleden, omdat zij de achternaam moest wijzigen en moest verhuizen. Ook stond bij de overdracht in het OPP niet ter zake doende persoonlijke informatie over klaagster.

5. De school heeft vragen in e-mails van klaagster niet beantwoord;

Klaagster heeft meerdere malen per mail herinneringen gestuurd, omdat zij geen, ontwijkende of niet relevante antwoorden kreeg op vragen in haar e-mails.

*6. De school betrok klaagster niet bij de multidisciplinaire overleggen (MDO's) over *'s voortgang op de school.*

Bij besprekingen over de voortgang van * op school waren er steeds vier leraren/deskundigen aanwezig, deed de gedragsspecialist het woord en had klaagster als ouder niks in te brengen.

III Het standpunt van verweerster

In de visie van verweerster is de klacht van klaagster ongegrond.

AD 1: Tegenwerking overplaatsing naar andere school

In het schooljaar 2019/2020 zat * met toestemming van klaagster in een voltijd kleuterklas bij de school met een arrangement vanuit * (cluster 2). Op 29 juni 2020 gaven de school en de begeleider van * het advies * na de zomervakantie te laten starten in de kleuterklas met een consultatie en adviestraject, zodra hij gewend was in de nieuwe klas een intelligentieonderzoek af te nemen en daarna gezamenlijk overleg te voeren over de vraag welk type onderwijs het best past bij * ondersteuningsbehoefte. Diezelfde dag mailde klaagster dat zij * na de vakantie wilde laten starten bij een *. Een dag later mailde klaagster dat zij * wilde laten starten bij een speciaal basisonderwijs (SBO)school. Diezelfde dag berichtte de gedragsspecialist klaagster dat de school en * zich aan het besproken plan wilden houden om eerst structuur aan te brengen. Daarbij is benadrukt dat klaagster uiteindelijk de keuze kon maken op welke school * onderwijs zou gaan volgen. Door het nog moeten afnemen van didactische en logopedische onderzoeken, de schoolsluiting vanwege Corona en de afwezigheid van * tijdens geplande testmomenten vond overleg over het schooladvies pas eind juni 2020 plaats. Klaagster gaf een aantal maal aan verdere testen door de andere school te laten doen. Het afnemen van het intelligentieonderzoek door de gedragsspecialist was nog nodig voor het uitbrengen van een passend schooladvies. Uitkomst van het MDO van 10 november 2020 was dat * aangemeld zou worden bij * voor een intensief arrangement (plaatsing). * wees het verzoek af met het advies * te plaatsen op een SBO-school. Daarna is * op 30 juni 2021 uitgeschreven bij de school en is hij op zijn nieuwe school (SBO) gestart. Van tegenwerking is dus in het geheel geen sprake.

Ad 2: Inschakelen Jeugdzorg zonder medeweten van klaagster

De school heeft geen Jeugdzorg ingeschakeld. In het eerste schooljaar (2018/2019) dat * op de school ingeschreven was, zat hij in een combigroep waarin onderwijs en jeugdzorg geïntegreerd aangeboden worden. In dat jaar heeft Jeugdzorg als onderdeel van het hulpverleningsplan ambulante begeleiding (AG) geadviseerd. Voor de start van een dergelijk traject is altijd instemming van de ouder vereist.

Ad 3: Testen afnemen zonder medeweten van klaagster en oude testuitslagen gebruiken

Tijdens het multidisciplinair overleg (MDO) van 6 oktober 2020 heeft klaagster toestemming gegeven voor de intelligentieonderzoeken. Die onderzoeken worden onder verantwoordelijkheid van de gedragspecialist aangevraagd. Andere (herhalings)onderzoeken gedurende een lopend traject (zoals logopedie) vallen onder de verantwoordelijkheid van de desbetreffende functionaris. Uitslagen van eerder afgenomen intelligentieonderzoeken staan altijd in het OPP. De logopedische uitslagen van het schooljaar 2018/2019 had de school uit het laatste OPP moeten verwijderen, omdat dit oude informatie betrof.

Ad 4a: Oude problematiek in het OPP vermelden

De school betreurt dat klaagster dit zo heeft ervaren. In de communicatie met klaagster via zeer frequent mailverkeer heeft de school vanwege het wantrouwen van klaagster haar best gedaan om zo veel mogelijk duidelijkheid te verschaffen. Op 17 december 2020 vroeg klaagster de informatie over haar persoonlijk functioneren uit het OPP te halen. Dit is diezelfde dag gedaan.

*Ad 4b: Schending privacy in verband met mondelinge afspraken over destijds de achternaam van **

In het allereerste door klaagster ondertekende OPP van 1 september 2019 staat dat de school klaagster heeft verteld dat de school zich in officiële verslaglegging moet houden aan de gegevens zoals deze in de basisregistratie bekend zijn. De school heeft zich aan de regels gehouden.

De afspraak is gemaakt dat verslaglegging niet meer via de post, maar in een gesloten envelop met alleen de voornaam van * erop meegegeven zou worden. Dit is ook in het OPP vermeld. Klaagster begreep niet waarom de informatie over vader wel in het OPP van de school en niet in de zorgovereenkomst van Jeugdzorg staat. Op het aanbod om het verschil tussen beide documenten in een persoonlijk gesprek toe te lichten, wilde klaagster niet ingaan. Zij wilde alleen contact via de mail.

Ad 5: Niet antwoorden op vragen die per mail gesteld worden door klaagster

Er is uitermate frequent mailverkeer geweest. De school heeft altijd en zo spoedig mogelijk de e-mails van klaagster beantwoord.

Ad 6: Bespreking met meerdere personen

De school kan zich voorstellen dat de multidisciplinaire overleggen (MDO's) overweldigend voor klaagster konden zijn. De AG-er heeft een ondersteunende rol voor een ouder in deze overleggen.

In november 2019 was *, de AG-er van klaagster, verhinderd. Bij die gelegenheid koos klaagster ervoor om zonder haar AG-er het overleg in te gaan. De samenwerking tussen klaagster en de klassenmensen en de gedragspecialist verliep regelmatig moeizaam. Volgens de school werd het contact beter in de laatste maanden van * op de school.

IV Overwegingen van de Commissie

Het gaat om de volgende klachtonderdelen:

1. Tegenwerken van doorstromen van * naar het speciaal onderwijs (SBO).
2. Geen toestemming inschakelen Jeugdzorg.
3. Testen zonder toestemming en oude testuitslagen gebruiken.
4. Privacyschending in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)
5. E-mails niet beantwoorden.
6. Multidisciplinair Overleg (MDO).

De Commissie overweegt hierover als volgt.

Uit het dossier en wat partijen over en weer op de zitting hebben gezegd is het de Commissie duidelijk geworden dat de standpunten van partijen uit elkaar (zijn blijven) liggen.

De Commissie merkt allereerst op dat het behoort tot de bevoegdheid en vrijheid van de school om tot een advies over de onderwijsbehoefte van een leerling te komen waarbij de school een grote mate van beleidsvrijheid toekomt. Dat maakt dat de Commissie slechts terughoudend toetst of de school in redelijkheid de inspanningen heeft geleverd die van haar verwacht mochten worden. Daarbij is van belang of de besluitvorming zorgvuldig tot stand is gekomen.

Klachtonderdeel 1: Tegenwerking.

Tegen de wens van klaagster in heeft de school in juni 2020 besloten niet direct een advies over de onderwijsbehoefte van * uit te brengen maar eerst (nader) onderzoek in te laten instellen. Naar het oordeel van de Commissie kon de school nader onderzoek wenselijk vinden omdat er op dat moment keuze uit twee scholen voor * bestond, te weten de * (cluster 2) en * (SBO), en onderzoek zou kunnen uitwijzen welke school voor * het meest geschikt was. Een deskundig oordeel over de spraak/taalvaardigheid van * enerzijds en de eventuele gedragsproblematiek van dat moment anderzijds was voor die keuze belangrijk. Gezien het wantrouwen van klaagster, de al langer bestaande communicatieproblemen, het vele onderzoek dat in het verleden al was gedaan, en de vertraging die na juni 2020 is ontstaan is het de vraag of het besluit van de school in juni 2020 achteraf bezien noodzakelijk was. Dit is echter niet doorslaggevend voor het oordeel van de Commissie over de klacht. Duidelijk is dat het belang van * voor de school voorop stond. De school heeft zich op goede gronden op het standpunt kunnen stellen dat een keuze voor de ene school, met het risico dat na onderzoek uiteindelijk de andere school beter bij de onderwijsbehoefte van een leerling blijkt aan te sluiten, de belangen van * kon schaden. De Commissie komt tot de conclusie dat de school niet onzorgvuldig heeft gehandeld door eerst nader onderzoek te willen laten uitvoeren. Dat de overplaatsing naar een andere school daardoor is vertraagd kan de school in redelijkheid niet worden verweten. Dat klaagster het gevoel had dat ze werd tegengewerkt, is spijtig. De Commissie kan echter niet constateren dat de school de overplaatsing van * naar een andere school heeft tegengewerkt.

Uit alles blijkt dat de communicatie tussen school en klaagster ernstig verslechterd is geraakt door het wantrouwen van klaagster. Klaagster wilde per mail communiceren en niet meer mondeling in gesprek. Dit is onwenselijk voor de school, omdat de relatie op vertrouwen is gebaseerd. De school mocht van klaagster verlangen dat dingen in verband met * mondeling werden besproken. Gebleken is dat de school zich voldoende heeft ingespannen om mondeling in contact met klaagster te komen. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Klachtonderdeel 2: Jeugdzorg

Volgens klaagster heeft de school zonder haar medeweten Jeugdzorg ingeschakeld. Dit is niet komen vast te staan.

* zat op de school in een combiklas waarbij meerdere disciplines waaronder Jeugdzorg betrokken zijn. Dat Jeugdzorg indien gewenst en in het belang van het kind ingeschakeld wordt hoort daarbij. De toestemming van de ouder voor die inschakeling ligt in de deelname aan de combiklas besloten, behoudens uitzonderingen die zich hier niet voordoen.

Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Klachtonderdeel 3: Testen

De Commissie constateert dat de informatie in een eerste OPP de basis vormt voor de volgende OPP's waarin ook oude testresultaten worden meegenomen om de groei van een kind vast te stellen. Dit verklaart de vermelding van oude gegevens. In het laatste OPP van * staan alle testen afgenomen door de school en *. Dat conclusies zijn getrokken zonder gedegen onderzoek kan de Commissie niet

vaststellen. Dat klaagster geen toestemming heeft gegeven voor de onderzoeken evenmin. Volgens de school heeft zij haar toestemming tijdens het MDO verleend. Dit is ook de gebruikelijke gang van zaken. Klaagster heeft niet eerder tegen de onderzoeken geprotesteerd. Zij heeft haar handtekening onder alle OPP's behalve de laatste gezet. Bovendien staat vast dat klaagster toestemming heeft gegeven voor de laatste twee belangrijke testen.

Dat onderzoeken helemaal niet hebben plaatsgevonden, zoals klaagster heeft aangevoerd, kan ook niet worden vastgesteld. Aanwijzingen in die richting ontbreken.

Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Klachtonderdeel 4: Privacyschending

Ter zitting heeft de gedragsspecialist gezegd dat zij wist dat klaagster het onprettig vond dat er privacygevoelige informatie over klaagster zelf in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) staat en het duidelijk was dat het document om die reden niet ondertekend was door klaagster. Die twee dingen samen hadden voor de gedragsspecialist aanleiding moeten zijn om vóór verzending op eigen initiatief te vragen aan klaagster of het OPP toch met deze info verstuurd kon worden naar de andere school, temeer daar op verzoek van klaagster al eerder een ander persoonlijk punt uit dit OPP was verwijderd. Voor wat betreft de schending van de privacy in verband met de achternaam van de vader van * stelt de Commissie vast dat de school met klaagster inderdaad in een vroeg stadium heeft afgesproken dat deze achternaam niet gebruikt zou worden, tenzij de voorschriften de school daartoe verplichtten. Dit is ter zitting ook bevestigd door de school. De Commissie is van oordeel dat de school voldoende had moeten garanderen dat een afspraak over zoiets belangrijks in de praktijk steeds zou worden nageleefd.

Dit klachtonderdeel is op deze punten gegrond.

De Commissie merkt op dat zij niet heeft kunnen vaststellen dat klaagster concrete schade heeft geleden doordat de achternaam van vader door school op de bruine envelop stond. De Commissie begrijpt wel dat het vervelend voor * is geweest hiermee ineens geconfronteerd te worden.

Klachtonderdeel 5: Geen antwoord

Volgens klaagster heeft zij per mail veel vragen aan de school (en dan met name de gedragsspecialist) gesteld waar zij telkens geen antwoord op kreeg. Uit de stukken van het dossier en de na de zitting door klaagster nagezonden stukken kan de Commissie dit echter niet afleiden.

Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Klachtonderdeel 6: Multidisciplinair Overleg (MDO)

Het is gebruikelijk dat aan MDO's alle betrokken deskundigen deelnemen. Dit is ook nodig om tot zorgvuldige besluitvorming te kunnen komen. Door de vele deskundige deelnemers aan dit overleg kan de balans worden verstoord, waardoor niet professionele deelnemers zich overdonderd kunnen voelen, hetgeen klaagster kennelijk ook zo heeft ervaren.

Dit klachtonderdeel is ongegrond. De Commissie ziet in de gebleken omstandigheden wel aanleiding voor het doen van een aanbeveling.

V Oordeel over de gegrondheid van de klacht

De klacht is wat betreft de schending van de privacy van klaagster en gebruik van de achternaam door de school gegrond. Voor het overige is de klacht ongegrond.

VI Aanbeveling aan bevoegd gezag

De Commissie beveelt het bevoegde gezag aan om in een situatie als de onderhavige, waarin de verhoudingen tussen de school en ouders verstoord zijn en een Multidisciplinair Overleg (MDO) dient plaats te vinden, bij vrees voor onbalans tijdens het overleg, ouders de keuze te bieden dat zij niet aan het MDO hoeven deel te nemen, maar na afloop van het MDO worden bijgepraat door een van de betrokken deskundigen.

Aldus gegeven op 5 juli 2021 door mr. M. van der Veen, voorzitter, drs. W. van der Linden-Stallinga en drs. P. van de Veer, leden, in tegenwoordigheid van mr. P. van Veen als secretaris.